

دو شعر آیینی منتشر نشده از شهریار

۲۶ شهریور ۱۴۰۲ ساعت ۱۹:۱۲

تعدادی از اشعار استاد شهریار تاکنون به زیور طبع آراسته نشده که یکی از آنها غزلی است در وصف امام علی(ع) و قصیده‌ای انقلابی با بن‌مایه‌های انتظار.

محمدحسین بهجت تبریزی، متخلص به شهریار، در سال ۱۲۸۵ در تبریز به دنیا آمد. پدرش «حاج میرآقا بهجت تبریزی» نام داشت که در تبریز وکیل بود. شهریار پس از پایان دوره راهنمایی در تبریز، در سال ۱۳۰۰ برای ادامه تحصیل از تبریز عازم تهران شد و در مدرسه دارالفنون تا سال ۱۳۰۳ و پس از آن در رشته پزشکی ادامه تحصیل داد. هرچند شهریار هرگز پزشک نشد اما در شاعری سرآمد روزگار خود شد. شاعری با قریحه‌ای توانا و زبانی فاخر که گاه مایه رشک هم‌عصران نیز می‌شد.

شهریار در شعر علاوه بر تأمل و مطالعه شاعران و سرآمدان ادب فارسی، از مطالعه اشعار سراینندگان ترک‌زبان و آذری نیز غفلت نکرد. آشنایی با دواوین و اشعار شاعران از یک‌سو، مطالعه و آگاهی از سیر و جریان ادبیات در دیگر کشورها از سویی دیگر منجر به این شد تا شاعری در آذربایجان ظهور کند که نه تنها در شعر فارسی که در ادبیات ترکی نیز آغازگر سبکی جدید باشد. اولین دفتر شعر او در سال ۱۳۱۰ با مقدمه ملک‌الشعراى بهار و پژمان بختیاری منتشر شد. شهریار پس از آن منظومه «حیدر بابایه سلام» را در سال ۱۳۳۰ منتشر کرد و با این اثر در ادبیات آذری ماندگار شد.

هرچند تمامی اشعار شهریار در دیوانی به چاپ رسیده، اما هنوز تعدادی از اشعار وی در دست خانواده و یا دوستانش هست که به زیور طبع آراسته نشده است. از جمله این سروده‌ها، غزلی‌ست در وصف حضرت امیرالمؤمنین، علی(ع). این سروده برگرفته از یکی از احادیث حضرت است که در کشف زمخشری نقل شده است. شهریار در واقع در این غزل اقدام به نظم این حدیث کرده است:

«قول علی(ع)»

به چاهی قطره‌ای از می چکیده
درش پی ریزی و سازی مناری؟

علی گوید فراز آن مناره

وگر آن قطره در دریا بریزد
پس آن دریا بخشکد روزگاری؟

به صحرایی شود تبدیل و آنگاه
در آن صحرا بروید مرغزاری

علی فرمود اگر من ساریانم
شتر در پی چراندن خود چه کاری؟

جوانا درس و مشق دین و اخلاق
بیاموز از چنین آموزگاری

بزرگان با قوانین الهی
چنین پاس ادب دارند، آری

همچنین از سروده‌های تاکنون منتشر نشده از شهریار زبان فارسی می‌توان به قصیده‌ای مطول با عنوان «صیحه افلاک» اشاره کرد. شاعر در این سروده که در سال‌های پیش از انقلاب گفته شده، به فرهنگ انتظار اشاره کرده و در میانه قصیده، نوید رسیدن یک انقلاب را می‌دهد:

نزدیک شد آن دم که سرافیل زند صور

ظلمات ظلالت درَد از برق عدالت
خورشید دل افروز دمد از شب دیجور

در طلعت روحانی او آیت والشمس
در سینه سینایی او سوره والطور

در گردن مینایی او حلقه‌ای از مُشک
در عارض گلناری او هاله‌ای از نور

آن قبله صاحب‌نظران مشرق انظار
و آن پادشه منتظران شاهد منظور ...

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۱۶۷۲/دو-آیینی-شعر-منشور-نشده-منتشر-شهریار-نشده-منتشر-آیینی-شعر-دو>